

Bryssel den 18.6.2019
COM(2019) 285 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**Gemensamma ansträngningar för att genomföra energiunionen och klimatåtgärderna –
att lägga grunden för en framgångsrik övergång till ren energi**

{SWD(2019) 212 final} - {SWD(2019) 213 final}

1. INLEDNING – DE INTEGRERADE NATIONELLA ENERGI- OCH KLIMATPLANERNAS ROLL

Europeiska unionen är fast besluten att fullgöra sina åtaganden att minska utsläppen av växthusgaser och förse sina medborgare med tillförlitlig, prismässigt överkomlig och hållbar energi. Vi är den första större ekonomin som inför ett rättsligt bindande ramverk i syfte att leverera det vi lovade i Parisavtalet och mer än det. Med utgångspunkt från kommissionens förslag har vi antagit en ambitiös ramlagstiftning för 2030 som innebär att en energiunion med framåtsyftande klimatåtgärder skapas. Vi har satt upp ambitiösa mål för 2030 när det gäller minskade växthusgasutsläpp, förnybar energi och energieffektivitet. För att nå dem krävs det oförminskade och gemensamma ansträngningar. Detta är ett viktigt steg i den långsiktiga övergång till ren energi ur ett år 2050-perspektiv som beskrivs i den långsiktiga strategin¹. Dessa mål är inte tak, utan snarare lägstanivåer som till och med kan överskridas med rätt incitament.

EU:s styrningsförordning² har skapat ett unikt system för energi- och klimatstyrning som säkerställer att unionen och dess medlemsstater tillsammans kan planera för och nå dessa mål till 2030 samt övergå till en klimatneutral ekonomi som är rättvis och kostnadseffektiv för alla. I Sibiuförklaringen³ fastslogs på högsta nivå att unionen vill vara en ansvarsfull världsledare när det gäller klimatförändringar samtidigt som vi ska skydda våra medborgare, värna om vår miljö och upprätthålla principen om rättvisa.

	UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER	FÖRNYBAR ENERGI	ENERGI- EFFEKTIVITET	SAMMAN- LÄNKNING	KLIMAT I EU- FINANSIERADE PROGRAM	CO2 FRÅN:
2020	-20 %	20 %	20 %	10 %	2014-2020 20 %	
2030	≤ -40 %	≥ 32 %	≥ 32,5 %	15 %	2021-2027 25 %	BILAR -37,5 % Lätta lastbilar -31 % Tunga lastbilar -30 %

Upprevideringsklausul till 2030

Figur 1: Ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030

För första gången har alla medlemsstaterna upprättat utkast till integrerade nationella energi- och klimatplaner⁴. De har ansträngt sig för att bryta silomentalitet mellan politikområden och sektorer, mellan offentliga förvaltningar, mellan intressenter och allmänheten och över gränserna för att staka ut en väg mot 2030-målen. Det finns fortfarande luckor, men detta är bara ett första steg av många före 2030, och vi kommer att dra lärdomar av det. Kommissionen har haft ett utmärkt samarbete med

¹ COM(2018) 773 final.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder.

³ Sibiuförklaringen, antagen vid det informella mötet med stats- och regeringscheferna i Sibiu i Rumänien den 9 maj 2019.

⁴ Som ska upprättas enligt artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder.

medlemsstaterna under de senaste tre åren, och kommer att fortsätta sitt konstruktiva och intensiva arbete tillsammans med dem i syfte att färdigställa och genomföra deras nationella planer. De rekommendationer för de slutliga planerna som åtföljer detta meddelande kommer att vara vägledande för detta arbete i en fortsatt anda av samarbete. I sin rapport om tillståndet i energiunionen 2020 kommer kommissionen att göra en bedömning av de slutliga planerna och huruvida de är förenliga med unionens 2030-mål eller om det krävs ytterligare ansträngningar. Styrprocessen ger också möjlighet att uppdatera planerna 2024 för att återspegla erfarenheterna och dra nytta av nya möjligheter under återstoden av decenniet.

De nationella energi- och klimatplanerna spelar en viktig roll i vårt styrsystem när det gäller att säkerställa att vi förenar våra krafter och når våra mål tillsammans. De bör skapa så stor tydlighet och förutsägbarhet som möjligt för näringslivet och den finansiella sektorn, så att de stimulerar till nödvändiga privata investeringar. De kommer också att underlätta medlemsstaternas planering av finansiering och investeringar under nästa fleråriga budgetram för perioden 2021–2027.

I detta meddelande analyserar vi utkastet till nationella energi- och klimatplaner och granskar deras sammantagna effekter när det gäller att nå målen för EU:s energiunion och 2030-målen. Meddelandet kompletterar de detaljerade analyserna på nationell⁵ och europeisk nivå⁶ samt de särskilda rekommendationerna till respektive medlemsstat⁷. Tillsammans kommer dessa att hjälpa medlemsstaterna att färdigställa sina nationella energi- och klimatplaner till slutet av 2019. Genomförandet av rekommendationerna kommer att inbegripa en fortlöpande iterativ dialog som mynnar ut i att de nationella energi- och klimatplanerna färdigställs. I slutändan ska processen bidra till att modernisera unionens ekonomi i linje med det långsiktiga målet om klimatneutralitet.

Kommissionen kommer att arbeta tillsammans med medlemsstaterna för att hjälpa dem att ta vederbörlig hänsyn⁸ till rekommendationerna i en anda av solidaritet mellan medlemsstaterna och unionen och mellan medlemsstaterna.

⁵ SWD(2019) 211, SWD(2019) 225, SWD(2019) 214, SWD(2019) 275, SWD(2019) 229, SWD(2019) 277, SWD(2019) 230, SWD(2019) 261, SWD(2019) 262, SWD(2019) 263, SWD(2019) 224, SWD(2019) 264, SWD(2019) 223, SWD(2019) 265, SWD(2019) 228, SWD(2019) 266, SWD(2019) 267, SWD(2019) 268, SWD(2019) 227, SWD(2019) 226, SWD(2019) 281, SWD(2019) 272, SWD(2019) 273, SWD(2019) 271, SWD(2019) 274, SWD(2019) 276, SWD(2019) 278, SWD(2019) 279.

⁶ SWD(2019) 212.

⁷ C(2019) 4401, C(2019) 4402, C(2019) 4403, C(2019) 4404, C(2019) 4405, C(2019) 4406, C(2019) 4407, C(2019) 4408, C(2019) 4409, C(2019) 4410, C(2019) 4411, C(2019) 4412, C(2019) 4413, C(2019) 4414, C(2019) 4415, C(2019) 4416, C(2019) 4417, C(2019) 4418, C(2019) 4419, C(2019) 4420, C(2019) 4421, C(2019) 4422, C(2019) 4423, C(2019) 4424, C(2019) 4425, C(2019) 4426, C(2019) 4427, C(2019) 4428.

⁸ I enlighet med artikel 34 i styrningsförordningen ska kommissionen om ambitionerna skilja sig åt vid behov utfärda rekommendationer till medlemsstaterna för att säkerställa att målen för energiunionen uppnås. Den berörda medlemsstaten ska ta vederbörlig hänsyn till rekommendationerna.

2. BEDÖMNING AV DE INTEGRERADE NATIONELLA ENERGI- OCH KLIMATPLANERNA

2.1. Bedömning avseende 2030-målen på EU-nivå för förnybar energi, energieffektivitet och utsläpp av växthusgaser samt sammanlänkningar av elnäten

Unionens mål för förnybar energi och energieffektivitet 2030 har utformats och fastställts på EU-nivå utan att basera sig på bindande mål på nationell nivå. I stället har nya arbetsmetoder och instrument införts för att göra det möjligt att gemensamt nå målen för energiunionen. Som ett första steg i denna process ska medlemsstaternas utkast till nationella energi- och klimatplaner enligt styrningsförordningen innehålla nationella bidrag som är tillräckliga för det gemensamma uppnåendet av energiunionens mål för 2030. Därefter ska kommissionen göra en bedömning och främja en tillräckligt hög gemensam ambitionsnivå mot bakgrund av dessa unionsmål.

2.1.1. Förnybar energi

Unionen bör behålla och befästa sin ställning som världsledare inom förnybar energi. Detta är inte bara en fråga om tryggad försörjning och en ansvarsfull klimatförändringspolitik; det är också viktigt att till fullo utnyttja potentialen för grön tillväxt från en industripolitisk utgångspunkt.

Nästan alla medlemsstaterna har lämnat in sina bidrag till unionens mål för förnybar energi. Omkring en tredjedel av medlemsstaterna lämnade ambitiösa bidrag, särskilt **Danmark, Estland, Spanien, Litauen och Portugal**⁹ som lade fram mycket höga bidrag.

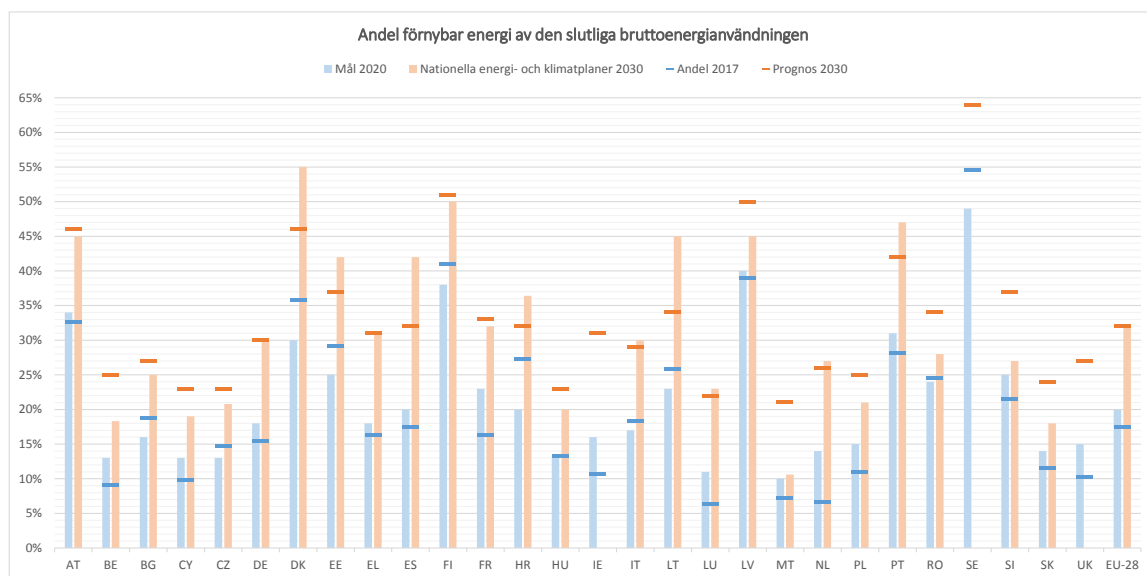
Det finns emellertid fortfarande ett gap för EU28. Enligt de nuvarande utkasten till planer skulle andelen förnybar energi bli mellan 30,4 % och 31,9 % på unionsnivå 2030, i stället för minst 32 %¹⁰.

Därför uppmanas flera medlemsstater i rekommendationerna att se över sina ambitionsnivåer för att säkerställa att detta ambitionsgap på EU-nivå överbryggas i och med att de slutliga nationella energi- och klimatplanerna lämnas in. Att de nationella bidragen ökas i lämplig utsträckning – samtidigt som de ambitiösa medlemsstaterna bibehåller de bidrag som ingår i deras utkast till nationella energi- och klimatplaner – är avgörande för att målet på unionsnivå ska kunna nås på ett balanserat och kostnadseffektivt sätt, och därmed bana väg för skapandet av en verklig europeisk marknad för förnybar energi. På så sätt skulle unionen som helhet till fullo kunna utnyttja

⁹ Enligt artikel 31 i styrningsförordningen ska kommissionens rekommendationer i fråga om medlemsstaternas ambitionsnivå på området förnybar energi grunda sig på den formel som anges i bilaga II till förordningen och som bygger på de objektiva kriterier som anges i artikel 5, och samtidigt ta vederbörlig hänsyn till de relevanta omständigheter som påverkar utnyttjandet av förnybar energi och som har angetts av medlemsstaterna. Den metod som kommissionen tillämpar för att bedöma bidragen på området förnybar energi beskrivs närmare i avsnitt II i SWD(2019) 212.

¹⁰ Utöver det gap som har identifierats för EU28 är det också så att den totala nivån som ska nås till 2030 till stor del är beroende av de ambitiösa medlemsstaternas bidrag och av den slutliga bruttoenergianvändningen.

sin potential för kostnadseffektiv användning av förnybar energi, bidra till att minska luftföroreningarna och beroendet av importerade fossila bränslen samt inta en ledande ställning i processen för övergång till ren energi.

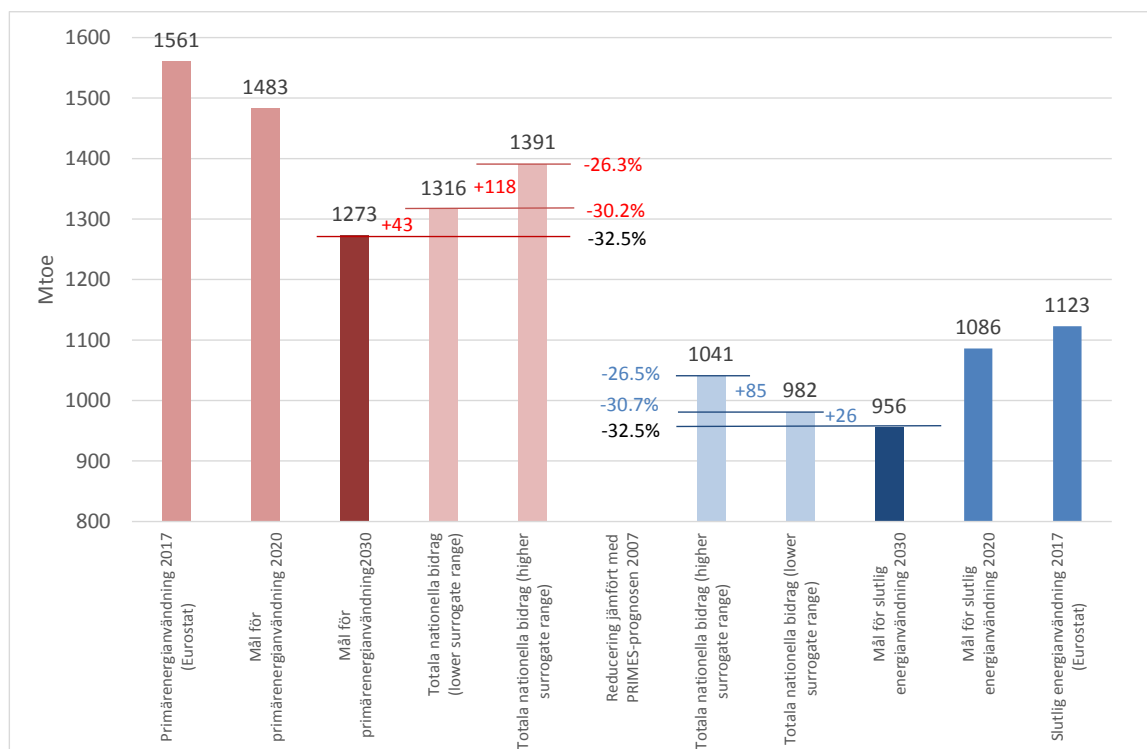
Figur 2: Nationella bidrag på området förnybar energi (källa: kommissionens beräkningar på basis av uppgifterna i utkasten till nationella energi- och klimatplaner)

2.1.2. Energieffektivitet

Energiunionens strategi bygger på principen om energieffektivitet först. Uppnåendet av målen för energieffektiviteten 2020 äventyras emellertid av den ökade energianvändningen under de senaste åren. Endast ett fåtal medlemsstater har i sina utkast till nationella energi- och klimatplaner angett tillräckliga nationella bidrag för att 2030-målen ska nås. Dessa är främst **Italien, Luxemburg och Spanien** (både när det gäller primärenergianvändning och slutlig energianvändning), **Nederländerna** (på området primärenergianvändning) och **Frankrike** (på området slutlig energianvändning). En del medlemsstater har ännu inte lämnat in uppgifter om sina nationella bidrag.

Följaktligen visar den sammantagna bedömningen **en betydande skillnad i förhållande till unionens målnivåer för primärenergianvändning och slutlig energianvändning** på minst 32,5 % 2030¹¹. **Skillnaden i fråga om primärenergianvändning varierar mellan 118 och 43 Mtoe** (intervallets betydande storlek beror på om mer försiktiga eller mer ambitiösa antaganden görs om de länder som inte har lämnat in uppgifter om sina nationella bidrag), vilket motsvarar en måluppnåelse på 26,3 % – 30,2 %. **Skillnaden i fråga om slutlig energianvändning varierar mellan 85 och 26 Mtoe**, vilket motsvarar en måluppnåelse på 26,5 % – 30,7 %.

¹¹ Den metod som kommissionen tillämpar för att bedöma bidragen på området energieffektivitet beskrivs närmare i avsnitt III i SWD(2019) 212.

Figur 3: Gemensam skillnad i fråga om bidragen på området energieffektivitet när det gäller primärenergianvändning och slutlig energianvändning (källa: kommissionens beräkningar på basis av uppgifterna i utkasten till nationella energi- och klimatplaner)

Mot denna bakgrund rekommenderas alla medlemsstater vilkas bidrag inte bedöms vara tillräckliga på detta stadium att se över dem och överväga att höja sina ambitionsnivåer så att det identifierade ambitionsgapet överbryggas i och med att de slutliga nationella energi- och klimatplanerna lämnas in.

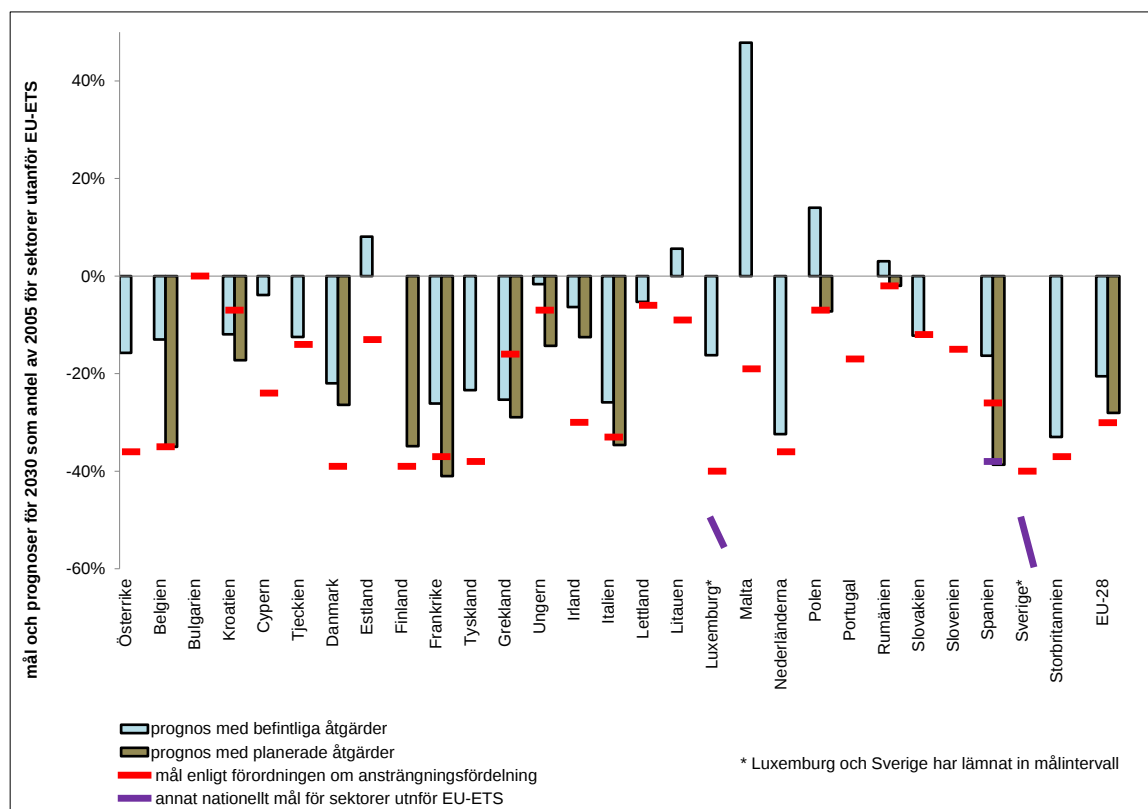
2.1.3. Utsläpp av växthusgaser

Unionen har fattat beslut om ett nationellt fastställt bidrag enligt Parisavtalet på **minst 40 % lägre interna växthusgasutsläpp 2030** än 1990. Tack vare att all den lagstiftning om energiunionen som kommissionen har lagt fram under ordförande Jean-Claude Juncker har antagits var unionen den första stora världsekonomin som omsatte sitt bidrag enligt Parisavtalet i konkret lagstiftning. Om alla de mål i fråga om klimat, energi och ren rörlighet som har satts upp i unionsrätten kan nås på ett effektivt sätt kan resultatet till och med bli en minskning av utsläppen av växthusgaser med omkring 45 % 2030 jämfört med 1990.

På basis av de planerade åtgärderna eller de uppgivna ambitionerna i fråga om minskningar av utsläppen av växthusgaser i utkasten till nationella energi- och klimatplaner, samt på grundval av försiktiga antaganden för de länder som inte har lämnat in några uppgifter om någondera, beräknas unionens totala minskning av utsläpp av växthusgaser redan vara i linje med målet om 40 % lägre interna växthusgasutsläpp 2030 än 1990. Detta är ett betydande framsteg jämfört med medlemsstaternas tidigare prognoser för minskningarna.

Enligt förordningen om ansvarsfördelning¹² ska unionens utsläpp i sektorer som inte omfattas av utsläppshandelssystemet minska med 30 % jämfört med 2005. Medlemsstaterna nationella mål varierar mellan 0 och 40 %, och det finns en betydande flexibilitet i fråga om hur de ska nås, till exempel genom överföringar mellan medlemsstaterna eller genom att använda en viss mängd ytterligare upptag av växthusgaser i samband med markanvändning. Spanien, Luxemburg och Sverige har satt upp mer ambitiösa nationella mål för de sektorer som inte omfattas av utsläppshandelssystemet¹³.

En sammanställning av de nationella åtgärder som för närvarande planeras i dessa sektorer enligt utkastet till nationella energi- och klimatplaner visar att unionen redan skulle kunna nå en utsläppsminskning på 28 % i de sektorer som inte omfattas av utsläppshandelssystemet (se figur 4, som inte omfattar sektorn markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk). Detta är ett betydande framsteg jämfört med prognoserna i 2018 års lägesrapport om EU:s klimatåtgärder¹⁴, enligt vilka minskningen skulle bli 21 % med befintliga åtgärder och 23 % med planerade åtgärder. För att överbrygga den återstående skillnaden på två procentenheter på unionsnivå måste medlemsstaterna emellertid lägga in ytterligare åtgärder i de slutliga nationella energi- och klimatplanerna.

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/842 av den 30 maj 2018 om medlemsstaternas bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp under perioden 2021–2030 som bidrar till klimatåtgärder för att fullgöra åtagandena enligt Parisavtalet samt om ändring av förordning (EU) nr 525/2013, EUT L 156, 19.6.2018, s. 26–42.

¹³ Dessa sektorer är till exempel transporter, byggnader, jordbruk och avfall.

¹⁴ COM/2018/716 final.

Figur 4: Medlemsstaternas mål i fråga om ansvarsfördelning och utsläpp av växthusgaser med befintliga och planerade åtgärder (källa: kommissionens beräkningar på basis av uppgifterna i utkastet till nationella energi- och klimatplaner).

Dessa överväganden bygger på antagandet att alla medlemsstater kommer att följa **regeln om "icke-debitering" för sektorn markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk, det vill säga att utsläppen inte får överstiga upptagen**. Om denna sektor skapar nettoutsläpp måste dessa kompenseras genom allokeringar från de sektorer som omfattas av ansvarsfördelning.

2.1.4. Sammanlänkning av elnäten

Sammanlänkning av de nationella marknaderna är den hårdvara som behövs för att fullborda den inre marknaden för el, säkerställa försörjningstryggheten, utnyttja hela potentialen hos förnybara energikällor och underlätta sammankopplingar av och integration mellan sektorerna.

Fem medlemsstater (**Tjeckien, Tyskland, Grekland, Spanien och Portugal**) anger tydligt den grad av sammanlänkning av elnäten som de strävar efter till 2030 i sina utkast till nationella energi- och klimatplaner. Flera andra medlemsstater (**Belgien, Bulgarien, Frankrike, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Slovakien, Finland och Sverige**) anger prognoser för graden av sammanlänkning 2030. Utkastet till nationella energi- och klimatplaner återspeglar ofta den process som fastställs i förordningen om transeuropeiska energinät (TEN-E) för att identifiera och stödja genomförandet av infrastrukturprojekt av gemensamt intresse på EU-nivå. Sådana projekt är nödvändiga för att sammanlänkningens mål i styrningsförordningen ska nås. Den fjärde förteckningen över projekt av gemensamt intresse – som ska antas i oktober 2019 på grundval av en objektiv och inkluderande process på europeisk nivå – kommer att inriktas på att åtgärda de återstående flaskhalsarna på den inre marknaden för energi, till exempel mellan Iberiska halvön och resten av Europa eller i sydöstra Europa.

Medlemsstater som för närvarande har en lägre sammanlänkning av elnäten än 15 % bör ange sina mål för sammanlänkningen 2030 i sina slutliga nationella energi- och klimatplaner. Medlemsstater som redan har tagit sig över denna tröskel bör undersöka om deras prognostiserade grad av sammanlänkning 2030 gör att deras elsystem kommer att vara tillräckliga mot bakgrund av den förväntade betydande ökningen av förnybar energi¹⁵. De slutliga nationella energi- och klimatplanerna bör koppla samman den förväntade infrastrukturutvecklingen med de åtgärder som behöver vidtas för att säkerställa att dessa sammanlänkningsåtgärder är tillgängliga för marknaden för gränsöverskridande elhandel i linje med relevant lagstiftning.

2.2. De viktigaste slutsatserna för de fem dimensionerna i utkastet till nationella energi- och klimatplaner

2.2.1 Minskade koldioxidutsläpp (växthusgaser och förnybar energi)

¹⁵ I båda fallen måste den kommande tioåriga nätutvecklingsplanen och processerna för urval av projekt av gemensamt intresse beaktas.

A) Utsläpp och upptag av växthusgaser

Många av utkasterna till nationella energi- och klimatplaner skulle behöva innehålla mer information om de strategier som ska följas för att nå målen för de sektorer som inte omfattas av utsläppshandelssystemet under hela perioden 2021–2030, liksom uppskattningar av utsläppsminskningarna baserade på de senaste uppgifterna och det avsedda utnyttjandet av flexibilitetsbestämmelserna, såsom redan till exempel **Irland** och **Letland** har lagt in. Eftersom utsläppstilldelningar kan överlåtas mellan medlemsstaterna¹⁶ har många medlemsstater möjlighet att erhålla finansiering från andra medlemsstater för att modernisera sin ekonomi genom att till exempel investera i energieffektivitet i byggnader eller utnyttja hela sin potential till kostnadseffektiv förnybar energi i de sektorer som inte omfattas av utsläppshandelssystemet. Detta utökade bilaterala samarbete mellan medlemsstaterna kommer att göra det möjligt för unionen att nå sina ambitiösa 2030-mål på ett kostnadseffektivt sätt.

Transporterna svarar för omkring en fjärdedel av utsläppen av växthusgaser i unionen, och är den sektor som har de största utsläppen i medlemsstaternas mål för de sektorer som inte omfattas av utsläppshandelssystemet. **Denna sektor måste därför vara central i de nationella energi- och klimatplanerna.** De flesta medlemsstaterna vidtar åtgärder för att minska utsläppen i transportsektorn. En del medlemsstater kombinerar redan kvantifierade mål för utsläppsminskningar med planerade åtgärder. Medlemsstaterna kommer att ha möjlighet att utveckla en ännu mer integrerad strategi för transportsektorn i de slutliga nationella energi- och klimatplanerna. De bör vara mer konkreta i sina slutliga planer. En del av dem har ännu inte heller kvantifierat de förväntade effekterna. Elektrisk framdrivning är ett vanligt mål som man strävar efter, men åtgärderna beskrivs ofta inte särskilt detaljerat. Planering och investeringar i infrastruktur för alternativa bränslen kommer att bli avgörande för om tillverkarna av bilar och lastbilar ska klara utsläppsnormerna för koldioxid 2025 och 2030 och om bilisternas och transportföretagens bränslekostnader ska kunna minskas. En effektiv samordning av införandet av intelligenta transportsystem måste säkerställas. De nationella energi- och klimatplanerna bör också vara en möjlighet för medlemsstaterna att specificera åtgärder för att omstrukturera beskattningen så att den bidrar till våra politiska mål för transportsektorn.

Exempel på god praxis – styrmedel och åtgärder i transportsektorn

Utkasterna till nationella energi- och klimatplaner från **Österrike** och **Spanien** innehåller goda exempel på hur man kan kombinera kvantifierade mål för utsläppsminskningar i transportsektorn med de styrmedel och åtgärder som är avsedda att uppnå dem. **Italien** beskriver till exempel de planerade åtgärderna utförligt och går längre än det obligatoriska målet i fråga om förnybar energi för transportsektorn. Flera medlemsstater har satt upp ungefärliga mål för elektrisk framdrivning, men **Slovenien** underbygger sitt

¹⁶ Artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/842 av den 30 maj 2018 om medlemsstaternas bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp under perioden 2021–2030 som bidrar till klimatåtgärder för att fullgöra åtagandena enligt Parisavtalet samt om ändring av förordning (EU) nr 525/2013, EUT L 156, 19.6.2018, s. 26–42.

med konkreta åtgärder, däribland en kvantifiering av den laddningsinfrastruktur som fordras.

De **europiska byggnaderna** svarar för 40 % av energianvändningen och omkring 15 % av utsläppen av växthusgaser. I utkastet till nationella energi- och klimatplaner behandlas denna sektor framför allt utifrån sin funktion när det gäller att nå bidragen på områdena energieffektivitet och förnybar energi. Möjligheterna att vidta effektiviseringsåtgärder som leder till kostnadseffektiva utsläppsminskningar samtidigt som hushållens energikostnader minskar och sysselsättningen i byggsektorn ökar skulle kunna tas till vara snabbare i en del medlemsstater.

Enligt den unionslagstiftning som antogs i maj 2018¹⁷ måste medlemsstaterna säkerställa att utsläpp av växthusgaser **från sektorn markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk** (LULUCF-sektorn) uppvägs genom att minst motsvarande mängd koldioxid upptas från atmosfären under perioden 2021–2030. LULUCF-sektorn har potential att uppta ytterligare motsvarande 2 % av utsläppen av växthusgaser i redovisningstermer, och kommer att behöva bidra i större utsträckning till uppnåendet av unionens klimatmål under de kommande årtiondena, till exempel genom ökad inbindning av koldioxid från atmosfären. Samtidigt bör ökad produktion av biomassa för effektiv användning på en mängd olika områden kombineras med vederbörlig hänsyn till frågor som rör biologisk mångfald och luftkvalitet. **Danmark och Frankrike** är exempel på medlemsstater som presenterar en strategi eller lämnar specifik information om styrmedel och åtgärder, till exempel för att stödja privat beskogning av jordbruksmark, som på ett hållbart sätt kan stärka kolsänkor samtidigt som de främjar bioekonomin, och som kan ge jord- och skogsbrukare ytterligare incitament till förbättrad markförvaltning och hållbara produktivitetssökningar. I övrigt är informationen på detta område begränsad i utkastet till nationella energi- och klimatplaner. Dessutom kommer det inte att vara möjligt att fullt ut bedöma om utsläppen överstiger upptagen förrän medlemsstaterna lämnar mer detaljerade uppgifter om LULUCF-redovisningen och användningen av flexibilitetsbestämmelserna. **Tjeckien, Danmark och Irland** lämnar i viss utsträckning sådana uppgifter.

Fastställandet av genomblickbara och korrekta referensnivåer för skog för att redovisa utsläppen och upptagen av koldioxid från skogsförvaltningen är en viktig faktor i detta avseende. Verket för detta är de nationella bokföringsplanerna för skogsbruket, vilka medlemsstaterna bör se över till den 31 december 2019 på basis av de rekommendationer som ges i samband med detta meddelande¹⁸. Därigenom kommer de att kunna användas fullt ut och på ett konsekvent sätt i de slutliga nationella energi- och klimatplanerna,

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/841 om inbegripande av utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk i ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030 och om ändring av förordning (EU) nr 525/2013 och beslut nr 529/2013/EU.

¹⁸ Parallellt med utkastet till nationella energi- och klimatplaner lämnade medlemsstaterna in nationella bokföringsplaner för skogsbruket, vilka innehåller deras nationella referensnivåer för skog. I april 2019 gjorde en expertgrupp bestående av tekniska specialister från bland andra medlemsstaterna, icke-statliga organisationer och forskningsorganisationer en första bedömning av de nationella bokföringsplanerna för skogsbruket. De tekniska rekommendationer som denna bedömning resulterade i (SWD(2019) 213) återspeglar den generellt sett höga kvaliteten hos de inlämnade planerna, samtidigt som en del landsspecifika tillvägagångssätt som måste analyseras närmare framhålls.

särskilt i syfte att planera flexibiliteten i förhållande till de sektorer som omfattas av ansvarsfördelning.

Hur stor påverkan **andra sektorer, som jordbruk, avfall och industri**, har på utsläpp från sektorer som inte omfattas av utsläppshandelssystemet varierar mellan medlemsstaterna. Detta bör återspeglas i planeringen av styrmedel och åtgärder, såsom till exempel **Irland** gör, i fråga om jordbruket. När det gäller jordbrukssektorn höjer kommissionen i sitt förslag till den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2020 ambitionsnivån i fråga om klimat och miljö med minst 40 % av den övergripande finansieringsramen för den gemensamma jordbrukspolitiken som väntas ha betydelse för klimatet. Dessutom föreslår kommissionen ett system för sanktioner och belöningar, vilket kommer att ge medlemsstaterna möjlighet att i stor skala stödja begränsnings- och anpassningsåtgärder som är bättre lämpade för de specifika lokala behoven. Kommissionen föreslår också att medlemsstaterna när de utformar sina strategiska planer för den gemensamma jordbrukspolitiken ska ta hänsyn till de planeringsverktyg på miljö- och klimatområdet som ingår i relevanta lagstiftningsinstrument på EU-nivå, däribland de nationella energi- och klimatplanerna. I den meningen kommer det att vara viktigt att de slutliga nationella energi- och klimatplanerna innehåller konkreta uppgifter om planerade åtgärder för att minska utsläppen i jordbruks- och skogsbrukssektorerna som den gemensamma jordbrukspolitiken kan stödja, till exempel genom stöd till att testa koldioxidsystem inom jordbruk.

När det gäller **energisektorn**, som svarar för omkring 25 % av utsläppen av växthusgaser, inriktar sig medlemsstaternas åtgärder för att minska koldioxidutsläppen på ökad användning av förnybar elektricitet och utfasning av kol från elproduktionen.

Kommer kolet att fasas ut i Europa?

Många medlemsstater inför eller bekräftar ambitiösa mål och tidslinjer för utfasning av kol från elproduktionen. **Frankrike** har för avsikt att göra detta senast 2022, **Italien** och **Irland** senast 2025 och **Danmark, Spanien, Nederländerna, Portugal** och **Finland** senast 2030. **Tyskland** har också uppgett att landet har för avsikt att fastställa ett slutdatum för kolbaserad elektricitet. De medlemsstater som aktivt fasar ut kolet uppmanas att lämna mer information om hur de planerar att nå dessa mål och huruvida de tänker utnyttja möjligheten att annullera utsläppsrätter i EU:s utsläppshandelssystem. Åtgärder för att bistå arbetstagare och familjer som påverkas av utfasningen av kolet bör också vidtas.

Minskade koldioxidutsläpp från **industrin**, som svarar för omkring 15 % av utsläppen av växthusgaser, får mycket mindre utrymme i utkasten till nationella energi- och klimatplaner än energisektorn. I dessa industrisektorer måste teknisk utveckling och innovationer påskyndas under den kommande tioårsperioden för att minska industrins koldioxidutsläpp. Regeringarna måste spela en roll i denna process, till exempel genom att anpassa sina regler för statligt stöd. Ju förr medlemsstaterna klargör sina avsikter, desto tidigare kommer industrin att kunna dra nytta av bästa tillgängliga teknik, elektrifieringsalternativ och nya tekniska möjligheter som kan bidra till att minska utsläppen av växthusgaser.

Många medlemsstater som har mål för **klimatanpassning** har tagit med dessa i utkasten till planer, och en del har angett nya mål. Flera medlemsstater behandlar anpassningsmål och -åtgärder ingående. Utkasten till nationella energi- och klimatplaner från **Irland, Polen, Slovakien** och **Slovenien** är exempel på god praxis i fråga om att beskriva anpassningsmål och -åtgärder. Endast ett fåtal medlemsstater ger uppgifter om anpassning till klimatförändringarnas negativa effekter när det gäller en tryggad energiförsörjning för unionen.

B) Förnybar energi

Andelen förnybar energi i unionen 2017 var 17,5 %, men ökningstakten har minskat sedan 2014. Det är mycket viktigt att fördubbla ansträngningarna för att nå målet för 2030. De nationella energi- och klimatplanerna måste till fullo underbygga medlemsstaternas bidrag till det gemensamma målet för 2030 med rejäla styrmedel och åtgärder.

Uppvärmning och kylning svarar för närvarande för 50 % av unionens årliga energianvändning. Andelen förnybar energi därav var 19,5 % under 2017 och har bara ökat med sex procentenheter under de senaste tio åren. De nationella energi- och klimatplanerna bör återspegla den årliga ökningen av andelen förnybar energi i värme- och kylsektorn enligt bestämmelserna i direktiv (EU) 2018/2001, liksom vilken roll spillvärme och spillkyla spelar för att få sektorn att bidra till den totala andelen förnybar energi på ett kostnadseffektivt sätt.

Detsamma gäller transportsektorn, där medlemsstaterna måste kräva att bränsleleverantörerna levererar minst 14 % av den energi som används för väg- och järnvägstransporter i form av förnybar energi 2030. Därmed får industrin visshet om den framtida efterfrågan på marknaden.

Att identifiera potentialen för förnybar energi – exempel på goda metoder:

Avsnitten om nationella mål i de **tjeckiska, irländska** och **italienska** utkasten till nationella energi- och klimatplaner innehåller goda exempel på fullständighet hos de mål och utvecklingsbanor som ska ingå i de slutliga planerna. **Tjeckien** och **Irland** inkluderar bidragen från varje sektor och respektive teknik på årlig basis och i absoluta tal. **Irland** är en av mycket få medlemsstater som också tar med utvecklingsbanor för efterfrågan på bioenergi och tillgången på biomassa per råvara, och lämnar uppgifter om förnybar värme per bidrag från varje förnybar energiteknik fördelat på industri, bostäder och tjänstesektorn. **Tjeckien** lämnar en känslighetsanalys av hur det totala bidraget på området förnybar energi kan komma att fluktuera beroende på ekonomisk tillväxt och efterfrågan på energi. **Italien** har inkluderat en uppdelning av målet för transportsektorn med hänsyn till tillämpliga multiplikatorer för varje teknik.

De slutliga planerna bör innehålla **tillförlitlig information om styrmedel och åtgärder som syftar till att snabbt nå de föreslagna målen och bidragen på området förnybar energi**. Styrmedlen och åtgärderna måste visa att de föreslagna målen och bidragen kan

nås, främst med tanke på den första referenspunkten som infaller 2022. Medlemsstaterna bör lämna detaljerad information om sina stödprogram, med detaljerade planer för auktionering som rör förnybar energi och utvecklingen av dessa planer under perioden 2021–2030. Stödprogrammen bör bidra till att skapa förtroende hos investerarna och minska kostnaderna för att utveckla förnybar energi på lång sikt. För att ge marknadsaktörerna vägledning och stimulera till nya investeringar i produktion av el från förnybara energikällor bör medlemsstaterna för sina viktigaste styrmedel och åtgärder närmare beskriva faktorer som i) förväntade resultat, ii) ungefärliga tidsramar och iii) källor till finansiering och erforderliga belopp.

Information om åtgärder för att främja egenanvändning av förnybar energi och gemenskaper för förnybar energi, liksom bestämmelser som underlättar användningen av avtal om köp av el och planerade auktioner är viktig för att göra medborgarna positivt inställda till övergången till ren energi, locka privata investeringar och underlätta ett kostnadseffektivt uppnående av målen. Att förenkla administrativa förfaranden genom att till exempel underlätta införandet av kontaktpunkter eller ha smidiga rutiner för uppgradering kommer att vara avgörande för användningen av förnybar energi under nästa decennium.

För att stödja användningen av förnybar energi i unionen ska en ny finansieringsmekanism för förnybar energi¹⁹ inrättas senast 2021.

2.2.2. Energieffektivitet

De slutliga planerna måste vara mer solida och innehålla tydligare utvecklingsbanor för energianvändningen. För att säkerställa att den föreslagna ambitionsnivån är trovärdig och identifiera skillnader och bästa metoder måste den övergripande nationella politiska ram som de nationella bidragen bygger på definieras närmare. Det krävs en mer detaljerad beskrivning av de planerade styrmedlens och åtgärdernas omfattning, tidsramen och de förväntade energibesparingarna.

Detta gäller särskilt uppfyllandet av energibesparingskravet och genomförandet av den långsiktiga renoveringsstrategin. Alla medlemsstater bör inkludera den information som krävs enligt bilaga III till styrningsförordningen i sina slutliga nationella energi- och klimatplaner (om kvotpliktsystem för energieffektivitet och de alternativa policyåtgärder som avses i artikel 7 i direktivet om energieffektivitet), eftersom detta bidrar till att konsolidera den politiska ramen och integrera alla dess komponenter. Genom att den långsiktiga renoveringsstrategin för byggnader tas med skapas en heltäckande bild av de planerade åtgärderna för att renovera det nationella byggnadsbeståndet i syfte att genomföra en kostnadseffektiv omvandling av befintliga byggnader till nära-nollenergibyggnader.

Det är vidare nödvändigt att urskilja investeringsbehov och finansieringskällor för att mobilisera privata investeringar i energibesparande åtgärder och generera tillväxt för

¹⁹ I enlighet med artikel 33 i styrningsförordningen ska mekanismen ha det dubbla syftet att täcka en eventuell skillnad i förhållande till den vägledande utvecklingsbanan för unionen och bidra till den stödjande ramen i enlighet med det omarbetade direktivet om förnybar energi.

marknaden för energieffektivitetstjänster. I de slutliga planerna bör man också närmare analysera den roll som offentliga sektorns byggnader spelar och hur styrmedel på energieffektivitetsområdet kan åtgärda energifattigdomen.

2.2.3 Energitrygghet

Energitrygghet är en viktig dimension av energiunionen och därmed av de nationella energi- och klimatplanerna. Unionen importerar fortfarande mer än hälften av all primärenergi den använder, vilket får viktiga återverkningar i termer av importkostnader och sårbarhet för utbuds- och prisstörningar.

Diversifiering av energiförsörjning, importkällor och importvägar är viktiga aspekter av energitrygghet. De nationella energi- och klimatplanerna bör uppmuntra till ändamålsenliga investeringar i infrastruktur som stöder de nationella målen för energitrygghet, samtidigt som synergieffekter mellan planernas olika dimensioner beaktas. De nationella energi- och klimatplanerna bör stödja genomförandet av de gasinfrastrukturprojekt som krävs för att alla regioner ska få tillgång till LNG-terminaler, i synnerhet i **Kroatien** och **Grekland**, och så att alla medlemsstater får tillgång till flera olika försörjningsvägar, särskilt **Finland, Irland, Rumänien** och **Bulgarien**. De nationella energi- och klimatplanerna bör också främja utvecklingen av inhemska, i huvudsak förnybara, källor samt viktiga komponenter och råmaterial som behövs för att minska koldioxidutsläppen från energiintensiva industrier. Mer konkreta mål och målsättningar med konkreta tidplaner skulle ge bättre underlag för den politiska diskussionen om de slutliga nationella energi- och klimatplanerna.

Den ständigt ökande produktionen av energi från flexibla förnybara källor kommer att medföra allt större utmaningar för energisystemet. Visserligen bör det primärt vara marknadens uppgift att säkerställa en kontinuerlig balans mellan utbud och efterfrågan (också genom ökad sammankoppling av sektorerna), men de kvarstående riskerna bör hanteras av medlemsstaterna på ett samordnat sätt. De nationella energi- och klimatplanerna bör återspegla detta. För att verkligen ta itu med den utmaning som energitryggheten är måste man inrikta sig på systemens tillräcklighet, och inte bara ta hänsyn till efterfrågan och produktion på medlemsstaternas territorier utan också på sammanlänkade medlemsstaters territorier, samt till de långsiktiga klimatmålen.

Flexibilitetsinstrumentens roll, såsom efterfrågefleksibilitet och lagring, är nyckeln till att säkerställa tryggad energiförsörjning. Medlemsstater som har eller planerar att införa kapacitetsmekanismer för elproduktion måste ta hänsyn till de nya reglerna i den nya elförordningen och beskriva hur detta ska gå till i sina slutliga nationella energi- och klimatplaner.

För de medlemsstater som har kärnkraft som en del av sin energimix bör de nationella energi- och klimatplanerna innehålla styrmedel som syftar till att bibehålla tillräcklig kapacitet i alla delar av leveranskedjan för kärnbränsle och säkerställa försörjningstryggheten.

För att **säkerställa att energisystemet är motståndskraftigt** bör medlemsstaterna tillse att det finns tillräckliga kopplingar mellan de slutliga nationella energi- och klimatplanerna och beredskapsplanerna för olja, gas och elektricitet. Den höga graden av

digitalisering ökar exponeringen för cyberattacker, som kan äventyra försörjningstryggheten och/eller konsumenternas datasekretess. Cybersäkerhet är en ny och växande aspekt av energitryggheten som bör uppmärksammas både i de slutliga planerna och de planer som ska utarbetas enligt förordningen om tryggad gasförsörjning och förordningen om riskberedskap inom elsektorn. Medlemsstaterna uppmanas att identifiera andra typer av risker, såsom de som sammanhänger med råvaruförsörjningen, klimatförändringarnas effekter och de hot mot viktig energiinfrastruktur som olyckshändelser, människors agerande, naturkatastrofer och terroråd kan utgöra, i de slutliga versionerna av sina nationella energi- och klimatplaner.

2.2.4 Den inre marknaden för energi

En fullt integrerad och väl fungerande inre marknad för energi behövs för att säkerställa överkomliga energipriser och säker energiförsörjning och möjliggöra en kostnadseffektiv integrering av allt fler förnybara energikällor. De nationella energi- och klimatplanerna bör klargöra att den rättsliga ramen är utformad så att fördelarna med mer integrerade energimarknader kan utnyttjas.

Omvandlingen av unionens energisystem medför gemensamma utmaningar i fråga om flexibilitet, decentralisering, reglering med hjälp av incitament för investeringar i infrastruktur och konkurrens. De nationella energi- och klimatplanerna måste innehålla mer detaljerad information om den aktuella situationen på de nationella el- och gasmarknaderna och om hur utmaningarna ska hanteras. Konkreta och mätbara nationella mål för marknadernas framtida utveckling, underbyggda med lämpliga styrmedel och åtgärder, bör finnas med.

Mål för den inre marknaden för energi – god praxis Skapandet av en gemensam regional gasmarknad för de **baltiska staterna** och **Finland** är ett exempel på marknadsintegration som beskrivs i de respektive utkasten till planer, där hårdvarukomponenten – byggandet av rörledningen Balticconnector – kompletteras med harmoniserade marknadsregler. De länder som i störst utsträckning har genomfört EU:s lagstiftning om gasmarknaden har också de mest likvida marknaderna och störst nytta av den inre marknaden för energi. De nationella energi- och klimatplanerna bör ge en värdefull indikation om framstegen mot ett genomförande av tillämpliga regler för gasmarknaden.

De mål, program och tidsfrister för **reformer av energimarknaden** som medlemsstaterna fastställer i sina nationella energi- och klimatplaner måste överensstämja med den lagstiftning som har antagits inom ramen för paketet ”Ren energi för alla i Europa” samt med befintliga nätföreskrifter och riktlinjer. Tillförlitlig tillgång till en adekvat sammanlänkningskapacitet för gränsöverskridande handel med el och gas är viktig för den europeiska försörjningstryggheten, för att produktionen ska vara tillräcklig och för att marknaderna ska fungera. De nationella energi- och klimatplanerna

och de genomförandeplaner som ska utarbetas enligt elförordningen²⁰ bör vara helt samstämda. De nationella energi- och klimatplanerna måste också ta hänsyn till övervakningsrapporter från nationella tillsynsmyndigheter och byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter.

De nationella energi- och klimatplanerna bör stödja reformering av grossistmarknaderna. Medlemsstaterna har möjlighet att lägga in mer framåtsyftande sätt att integrera energisystem och sammankoppla sektorer i de nationella energi- och klimatplanerna, däribland en fortsatt integrering av kraft-, gas- och värmesektorerna, som kommer att vara centrala när det gäller att minska koldioxidutsläppen.

Energisubventioner. Det är av yttersta vikt att offentliga resurser används på ett konsekvent och kostnadseffektivt sätt, utan att snedvrida energimarknaden och motverka investeringar i övergången till ren energi och innovation. Det är viktigt att ha en god bild av explicita och implicita energisubventioner och framtida planer på att fasa ut de som inte bidrar till den långsiktiga målen. Frågan om energisubventioner har delvis behandlats i de flesta utkasten till nationella energi- och klimatplaner, men de slutliga planerna bör systematiskt beskriva och kvantifiera alla slags sådana subventioner, från bidrag, stödsystem och skattelättnader till subventioner som följer av lagliga skyldigheter, baserade på definitioner som i dag används internationellt. **Italiens** utkast till nationell energi- och klimatplan är ett gott exempel på detta. Det är viktigt att alla medlemsstater lämnar information i sina nationella energi- och klimatplaner om sina framtida ansträngningar och tidsplaner för utfasning av subventioner till fossila bränslen samtidigt som de tar hänsyn till hur detta kan påverka sårbara konsumentgrupper.

De nationella energi- och klimatplanerna bör stödja införandet av framåtsyftande styrmedel som syftar till att utveckla konkurrenskraftiga detaljhandelsmarknader i Europa, så att konsumenterna kan dra nytta av smarta infrastrukturer. När det gäller systemens flexibilitet och konsumentmedverkan nämns användningen av smarta mätare med konkreta och mätbara mål i ett stort antal utkast till nationella energi- och klimatplaner. I slutet av 2017 hade omkring 37 % av hushållen i EU smarta elmätare, och sju medlemsstater har infört sådana i hela landet. De nationella energi- och klimatplanerna måste återspegla uppdateringar av det befintliga ramverket genom paketet ”Ren energi för alla i Europa”, för att säkerställa att slutkunderna får tillgång till smarta mätare. De nationella energi- och klimatplanerna bör redovisa planerade åtgärder för att ge medborgare och företag (särskilt små och medelstora företag) bättre kontroll över sin energianvändning och sina kostnader, till exempel med hjälp av avtal med dynamiska priser.

Konsumentinflytande, medvetenhetshöjande åtgärder och konsumentskydd måste också säkerställas och främjas i de nationella energi- och klimatplanerna, i vilka man även kan

²⁰ Enligt elförordningen ska sådana planer utarbetas för de medlemsstater som planerar att införa eller behålla kapacitetsmekanismer och som därför behöver uppgradera sina marknader.

presentera ett mer strukturerat tillvägagångssätt för att hantera frågor som rör energifattigdom (se även avsnitt 2.3.5).

2.2.5 Forskning, innovation och konkurrenskraft

Forskning och innovation är avgörande för om unionen ska nå de ambitiösa energi- och klimatmålen och säkerställa en säker, tillförlitlig och motståndskraftig energiförsörjning. Samtidigt måste EU säkerställa **en god konkurrenssituation för sin industri**. Båda processerna bör gå hand i hand. Som en del av strategin för energiunionen identifierades de strategiska prioriteringar för forskning och innovation och de åtgärder som fordras på EU-nivå för att påskynda denna omvandling av energisystemet på ett kostnadseffektivt sätt i den strategiska planen för energiteknik (SET-planen) och meddelandet om att påskynda innovationen för ren energi²¹. Avsikten är att de nationella energi- och klimatplanerna ska specificera vilka av dessa mål som har satts upp på nationell nivå, och därigenom på ett effektivt sätt översätta SET-planen till nationella mål och åtgärder.

Medlemsstaterna måste göra ytterligare ansträngningar för att integrera forskning, innovation och konkurrenskraft i sina nationella energi- och klimatplaner. De nationella energi- och klimatplanerna bör innehålla styrmedel som specifikt inriktar sig på prioriteringarna i fråga om energi och klimat, däribland program för forskning och innovation och därmed förknippade finansieringsmål samt användningen av unionens finansieringsinstrument. De nationella energi- och klimatplanerna bör innehålla överväganden om hur de planerade offentliga investeringarna kan stödja introduktionen av tillgänglig teknik på marknaden samt storskalig användning av ny och banbrytande teknik och integrationen av denna med energisystemet. Det behövs också en lämplig infrastruktur som kan stödja övergången till klimatneutralitet i energiintensiva sektorer, bilindustrin och byggsektorn. Bidraget från de nationella ekosystemen inom innovation och industri till att bygga upp hållbara europeiska strategiska värdekedjor (till exempel batterier, väte, nya biobaserade produkter, rena, uppkopplade och självkörande fordon, värmepumpar och integrerade system för energiförvaltning) bör också utvecklas.

Horisont Europa (2021–2027) bygger vidare på framgångarna med Horisont 2020 och kommer att effektivisera och rationalisera unionens finansiering av forskning och innovation för att göra den mer relevant och främja mer förnybar energi, energieffektivitet och minskade koldioxidutsläpp. Innovationsfonden²² kommer att stödja investeringar i alla medlemsstater som för ut ren och innovativ teknik på marknaden.

Forsknings- och innovationsarbetet med sikte på en klimatneutral ekonomi 2050

Kommissionen framhöll behovet av ett omfattande och samordnat forsknings- och innovationsarbete i sin strategiska långsiktiga vision för en klimatneutral ekonomi, meddelandet ”En ren jord åt alla”²³. EU:s forskning bör inriktas på genomgripande koldioxidneutrala lösningar på områden som energi och transporter, vätgas och

²¹ COM(2016) 763 final.

²² Europeiska unionens innovationsfond är ett investeringsprogram som omfattar omkring 10 miljarder euro och finansieras genom försäljning av utsläppsrätter från EU:s utsläppshandelssystem.

²³ En ren jord åt alla – En europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi, COM(2018) 773 final.

bränsleceller, energilagring, koldioxidneutral omställning av energiintensiva industrier, den cirkulära ekonomin, bioekonomin, smarta städer och hållbar intensifiering av jord-, vatten- och skogsbruket.

2.3. Tillförlitligheten och konsekvensen hos utkasten till nationella energi- och klimatplaner samt bedömning av samverkan mellan styrmedel

2.3.1 Är analysramen adekvat?

Hur solida, trovärdiga och tillförlitliga de slutliga nationella energi- och klimatplanerna är kommer att vara avgörande för i vilken utsträckning de kan bidra till att nå målen för energiunionen. Analysramens kvalitet och trovärdighet är till stor del beroende av modelleringsmetoden, de använda datakällorna, analysens tillförlitlighet samt den sammantagna bedömningen av de föreslagna styrmedlen och åtgärderna. Alla dessa aspekter är avgörande för att visa i vilken utsträckning medlemsstaterna noggrant har vägt alla de viktigaste faktorerna mot varandra i samband med att de fastställde sina mål och styrmedel. Såväl detaljerade prognoser som är resultatet av en solid modellering som analys av planerade styrmedels och åtgärders konsekvenser är avgörande aspekter.

För att de nationella energi- och klimatplanerna ska vara jämförbara måste man i så stor utsträckning som möjligt ha en **gemensam inställning till vilka mått** som ska användas och anpassa basårsdata till rapporterade uppgifter. Viktiga antaganden och datakällor dokumenteras i merparten av utkasten till nationella energi- och klimatplaner, men **uppgifternas fullständighet** kan fortfarande förbättras. Kommissionen har erbjudit assistans och gemensamma mallar för att säkerställa konsekvens och fullständighet. Medlemsstaterna bör i största möjliga utsträckning använda officiell statistik från Eurostat. Denna planeringsövning ger möjlighet att ytterligare förbättra samordningen mellan de organ som ansvarar för statistiken i fråga om energi och klimat.

2.3.2 På vilket sätt har man betraktat samverkan mellan energiunionens dimensioner?

För att möjliggöra övergången till ren energi bör medlemsstaterna bedöma och ta vederbörlig hänsyn till samverkan mellan olika dimensioner. **De nationella energi- och klimatplanerna bör möjliggöra en strukturerad bedömning av de nationella styrmedlens effekter och samverkan mellan europeiska och nationella energi- och klimatåtgärder.** En mer systematisk bedömning av samverkan mellan styrmedlen kan göras i konsekvensbedömningarna, till exempel samverkan mellan styrmedel för energieffektivitet och för energiinfrastruktur eller styrmedlens konsekvenser när det gäller hållbar användning av bioenergi för olika ändamål. De politiska konsekvenserna av de bedömda kopplingarna och synergieffekterna mellan olika styrmedel och mål i fråga om energi och klimat bör emellertid undersökas närmare, särskilt vad gäller försörjningstrygghet, målen för den inre energimarknaden och politik för förnybar energi och energieffektivitet.

Den digitala tekniken håller till exempel på att förändra energimarknaden i grunden, men om digitaliseringen inte genomförs på rätt sätt kan dess positiva effekter att minska energiförbrukningen och utsläppen av växthusgaser uppvägas av en drastisk ökning av elförbrukningen för datacentraler och telekommunikationsnät.

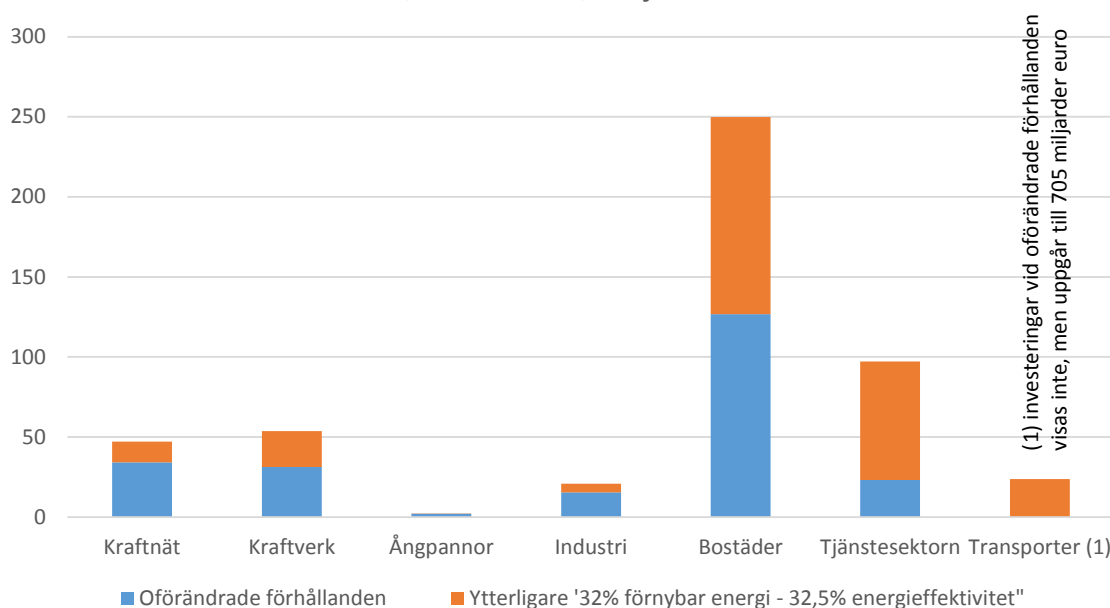
Principen om energieffektivitet först är ett tydligt exempel på ett gränsöverskridande styrmedel. Den innebär att myndigheterna innan de inför nya energistyrmedel eller fattar beslut om nya instrument bör kontrollera om samma mål kan nås på ett mer kostnadseffektivt sätt med hjälp av energieffektivitet. En del av utkasten till nationella energi- och klimatplaner innehåller konkreta exempel, främst om hur denna princip har beaktats för att säkerställa konsekvens mellan prognoserna för utvecklingen av efterfrågan på energi vid utformningen av åtgärder för energitrygghet. Tillämpningen av principen bör vidareutvecklas i de slutliga nationella energi- och klimatplanerna.

2.3.3 Hur kan utkasten till nationella energi- och klimatplaner stimulera till nödvändiga investeringar?

Övergången till klimatneutralitet är en djupgående förändring av våra ekonomier. **Att identifiera investeringsbehov och säkra den nödvändiga finansieringen** är avgörande för att kunna tillhandahålla de ytterligare årliga investeringar på omkring 260 miljarder euro²⁴ som krävs för att nå EU:s klimat- och energimål senast 2030. De nationella energi- och klimatplanerna kan vara ett viktigt verktyg vid planeringen av nationella investeringar på energi- och klimatområdet. Offentlig finansiering kommer också att krävas för att uppgradera digital och hållbar kompetens, bygga ut återvinningsanläggningarna och renovera offentliga byggnader samt för att underhålla och renovera infrastruktur. Genom samordning av de nya investeringarna mellan offentliga myndigheter, de privata sektorerna och medborgarna kan finansieringen integreras, obsoleta tillgångar undvikas och företagens och medborgarnas nya behov beaktas.

²⁴ Siffran har härletts från scenariot EUCO32-32.5 (i linje med viktiga tekniska antaganden i scenarierna i EUCO-familjen, se <https://ec.europa.eu/energy/en/data-analysis/energy-modelling/euco-scenarios>).

Genomsnittliga årliga investeringar EU28, 2021-2030, miljarder euro

Figur 5: Genomsnittligt årligt investeringsbehov 2021–2030 (källa: kommissionens modellering).

Europeiska fonden för strategiska investeringar²⁵, fonden för ett sammanlänkat Europa²⁶, de europeiska struktur- och investeringsfonderna och andra befintliga initiativ har kunnat stödja investeringar i förnybar energi och energieffektivitet. För att bygga vidare på dessa innebär kommissionens förslag till nästa fleråriga budgetram 2021–2027 att minst 25 % av unionens medel ska bidra till att stödja begränsning av och anpassning till klimatförändringarna. För att mobilisera privat kapital för hållbara investeringar förväntas 30 % av den totala finansiella ramen för programmet InvestEU²⁷ bidra till klimatmålen. Inom området ”hållbar infrastruktur” bör bidraget till unionens mål i fråga om klimat och miljö vara ännu högre (55 %). Som en del av fonden för ett sammanlänkat Europa har en särskild andel av medlen avsatts för att stödja gränsöverskridande projekt som rör förnybar energi. Alla medlemsstater uppmanas också att använda auktionsintäkterna från EU:s utsläppshandelssystem för att finansiera investeringar i utsläppsminskningar och upptag, förnybar energi, energieffektivitet samt forskning och innovation om ren energi och industriell teknik.

En viktig del av uppnåendet av målen för energiunionen är att **identifiera och kvantifiera de förväntade investeringsbehoven och de potentiella källorna till finansiering**. Elva medlemsstater har uppskattat antingen det **totala**

²⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/1017 av den 25 juni 2015 om Europeiska fonden för strategiska investeringar, Europeiska centrumet för investeringsrådgivning och portalen för investeringsprojekt på europeisk nivå samt om ändring av förordningarna (EU) nr 1291/2013 och (EU) nr 1316/2013 – Europeiska fonden för strategiska investeringar.

EUT L 169, 1.7.2015, s. 1.

²⁶ förordning (EU) nr 1316/2013.

²⁷ COM/2018/439 final.

investeringsbehovet för att nå sina mål (**Frankrike, Italien och Spanien**) eller **delar** av sina investeringsbehov (**Grekland, Finland, Ungern, Irland, Italien, Lettland, Polen och Rumänien**) och lämnat olika detaljerad information om finansieringskällorna. En majoritet av medlemsstaterna inkluderade en del konkreta investeringsbelopp i sina utkast till nationella energi- och klimatplaner.

Parallellt med detta har Europeiska kommissionen tagit upp det här ämnet som en del av **den europeiska planeringsterminen 2018–2019**, med stark inriktning på medlemsstaternas investeringsbehov, både i landsrapporterna för 2019 och i kommissionens förslag till landsspecifika rekommendationer inom planeringsterminen 2019 som utfärdades den 5 juni 2019. De flesta medlemsstaterna fick rekommendationer som rörde vikten av att investera i energieffektivitet, förnybar energi och/eller klimatåtgärder. Den här bedömningen av utkasterna till nationella energi- och klimatplaner tar hänsyn till dessa slutsatser och rekommendationer under den europeiska planeringsterminen.

Många medlemsstater kopplar redan samman de nationella energi- och klimatplanerna med de landsspecifika rekommendationerna inom ramen för planeringsterminen, och alla medlemsstater bör säkerställa denna koppling²⁸. Mer generellt sett bör dialogen fortsätta för att maximera konsekvens och synergieffekter mellan styrmedel på energi- och klimatområdet och den europeiska planeringsterminen, som ett viktigt verktyg för att främja strukturella reformer. I det sammanhanget är det viktigt att göra en solid makroekonomisk bedömning av de föreslagna styrmedlen och åtgärderna i de slutliga nationella energi- och klimatplanerna för att förstå de sammantagna ekonomiska konsekvenserna av den planerade politiken. Framstegen med att slutföra de nationella energi- och klimatplanerna kommer att ligga till grund för landsrapporterna inom ramen för den europeiska planeringsterminen 2020.

Kommissionen har föreslagit²⁹ att **finansieringen från sammanhållningsfonderna** ska ta hänsyn till de nationella och regionala behov som identifieras i de nationella energi- och klimatplanerna. De investeringsprioriteringar som identifieras i landsrapporterna inom ramen för den europeiska planeringsterminen 2019 kompletterar de som beskrivs i utkasterna till nationella energi- och klimatplaner. Stöd som kan bidra till att bygga upp kapacitet hos lokala, regionala och nationella myndigheter, ge teknisk assistans och främja gränsöverskridande samarbete är särskilt relevant. Under perioden 2021–2027 kommer det att vara starkt fokus på en ren och rättvis energiomställning, forskning och innovation samt industriell övergång på basis av smart specialisering, sektorsövergripande kopplingar mellan industriella kluster och stöd till interregionalt samarbete om innovationsverksamhet. Dessutom är antagandet av en fullständig nationell

²⁸ I styrningsförordningen anges det särskilt att medlemsstaterna bör säkerställa att deras integrerade nationella energi- och klimatplaner beaktar de senaste landsspecifika rekommendationer som utfärdats inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

²⁹ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden samt Europeiska havs- och fiskerifonden, och om finansiella regler för dessa fonder och för Asyl- och migrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för gränsförvaltning och visering, COM(2018) 375 final – 2018/0196 (COD).

energi- och klimatplan enligt kommissionens förslag ett ”tematiskt nödvändigt villkor” för tillgång till Europeiska regionala utvecklingsfonden och sammanhållningsfonden när det gäller särskilt investeringar som främjar energieffektivitet och förnybar energi.

2.3.4 Hur kan utkasten till nationella energi- och klimatplaner främja unionens konkurrenskraft?

Fram till 2030 måste varje medlemsstat **skapa den rätta förutsättningsramen för att utveckla strategiska värdekedjor**, så att de är redo för nästa investeringscykel och kan stödja klimatneutralitet till 2050. Generellt sett skulle utkasten till nationella energi- och klimatplaner behöva innehålla en mer detaljerad översikt över hur medlemsstaterna har för avsikt att främja sådana förutsättningar, genom att samordna styrmedel och åtgärder som syftar till att på ett kostnadseffektivt sätt främja den industriella övergången till en klimatneutral, cirkulär industri senast 2030. Denna förutsättningsram skulle fungera som drivkraft för förändring som gynnar samhället och jorden utan att den europeiska industrin förlorar sin konkurrenskraft.

Mer allmänt bör de nationella energi- och klimatplanerna bidra till att **identifiera och utveckla medlemsstaternas konkurrensfördelar** samtidigt som en bedömning av effekterna av de föreslagna åtgärderna görs. Tydligare analyser av de föreslagna styrmedlens makroekonomiska konsekvenser och de utmaningar för konkurrenskraften som industrin möter är avgörande för att övergången på energi- och klimatområdet ska bli en framgång. Det tillvägagångssätt som många medlemsstater föreslår om ett brett samråd med industrin om detta är en god praxis.

Konkurrenspolitiken säkerställer att offentliga utgifter som syftar till minskade utsläpp och en övergång till ren energi är ändamålsenliga och inte snedvrider den inre marknaden för energi. De nationella energi- och klimatplanerna ersätter visserligen inte de befintliga lagkraven i fråga om anmälan, men de kan bidra till att identifiera framtida behov av förhandsanmälan av statligt stöd. Medlemsstaterna måste också tillse att styrmedel och åtgärder överensstämmer med internationella skyldigheter, främst i samband med WTO-avtalen.

2.3.5 Hur kan utkasten till nationella energi- och klimatplaner främja en rättvis övergång?

Den planerade omvandlingen av våra ekonomier kommer att kräva en integrerad strategi för att noggrant bedöma de sociala, territoriella och sysselsättningsmässiga konsekvenserna på kort och lång sikt. Denna bedömning är grunden för en heltäckande mix av politiska åtgärder som syftar till att säkerställa en rättvis övergång. Den offentliga finansieringen för uppgradering av kompetens, forskning, innovation, infrastruktur och socialt skydd måste anpassas till samhällets nya behov. Om EU:s energi- och klimatplaner ska bli framgångsrika måste den sociala dimensionen integreras från början. Detta kommer att bidra till att säkerställa en socialt rättvis övergång, också på landsbygden, och i slutändan social acceptans och folkligt stöd för reformerna, i synnerhet för storskaliga projekt och banbrytande teknik.

Vid behov måste mildrande eller kompenserande åtgärder, bland annat för att minska energifattigdomen, ingå i reformerna. Dessa bör framhållas i de nationella energi- och klimatplanerna.

Fortfarande berörs nästan 50 miljoner människor i unionen av energifattigdom.

Energifattigdomen bör behandlas på ett mer strukturerat sätt i de nationella energi- och klimatplanerna. Utgångspunkten bör vara en bedömning av antalet energifattiga hushåll och deras viktigaste särdrag (sammansättning, inkomstnivåer etc.) samt potentiella geografiska koncentration³⁰. Om antalet är betydande eller om specifika grupper eller regioner är utsatta bör ett vägledande mål om minskning av energifattigdomen tas med, tillsammans med relevanta målgrupper, styrmedel och åtgärder samt potentiella finansieringskällor. Det finns redan en del positiva inslag i ett antal utkast till nationella energi- och klimatplaner. Exempelvis har **Grekland** satt upp specifika mål, och de bedömningar som **Italien, Malta och Finland** har gjort har en god detaljeringsnivå.

Europeiska socialfonden (ESF+) och kompetensagendan för Europa är också viktiga instrument i samband med övergången till en koldioxidsnål ekonomi med ren energi. Tillsammans med den europeiska pelaren för sociala rättigheter bidrar de också till att säkerställa att människor får lika möjligheter och tillgång till en arbetsmarknad där kompetenskraven och den sektoriella sammansättningen är stadda i förändring. I pelaren betonas särskilt rätten till omskolning, kompetensutveckling och socialt skydd – vilka alla är viktiga inslag i en rättvis övergång.

Parallellt med detta är syftet med den moderniseringsfond som finansieras av EU:s utsläppshandelssystem att modernisera energisystemen i de tio medlemsstater som har lägst inkomster. Den kommer också att bidra till att främja dels övergången till en klimatneutral ekonomi, dels konvergens uppåt.

Kommissionen kommer att närmare undersöka möjliga synergieffekter med andra initiativ som syftar till att klara utmaningarna med övergången till ren energi och utröna potentialen hos vissa områden i Europa, såsom borgmästarkonventet för klimat och energi, initiativet *ren energi för öarna i Europa*, kommissionens strategi för de yttersta randområdena, den europeiska batterialliansen och initiativet *kolregioner i omvandling*.

2.3.6 Vilket samband finns det mellan utkasten till nationella energi- och klimatplaner och miljöpolitiken?

Energi- och klimatåtgärder kan leda till bättre **luftkvalitet**. De politiska åtgärderna för att komma till rätta med **förlust av biologisk mångfald och klimatförändringar** måste gå hand i hand. Att en **cirkulär ekonomi** minskar koldioxidutsläppen är allmänt accepterat.

En del medlemsstater har redan belyst dessa frågor i sina utkast till nationella energi- och klimatplaner. Medlemsstaterna bör säkerställa överensstämmelse mellan sina nationella

³⁰ Till exempel att en betydande andel av de energifattiga hushållen är medelinkomsthushåll (baserat på EU-statistik över inkomst- och levnadsvillkor (EU-SILC)).

energi- och klimatplaner och sina nationella luftvårdsprogram³¹, inklusive mellan de kvantitativa aspekterna, såsom krävs enligt respektive regelverk. Kopplingarna mellan energi- och klimatstrategierna och bevarandet av biologisk mångfald, cirkulär ekonomi, bioekonomi och resurseffektivitet bör vara uttryckliga. Konkreta åtgärder bör identifieras, deras konsekvenser bedömas och korrigeringsåtgärder fastställas vid behov. Ökad återanvändning av produkter och bättre återvinning av vissa sekundära råmaterial kan till exempel minska efterfrågan på energi.

Kommissionen kan hjälpa medlemsstaterna att införliva dessa aspekter med sina nationella energi- och klimatplaner genom politiska dialoger och spridning av bästa metoder samt instrument som dialoger inom ramen för projektet ”Ren luft”, *Virtuous Circle Missions*, Taixex (tekniskt bistånd och informationsutbyte) peer2peer, handlingsplaner för den cirkulära ekonomin, Life, vägledning om Natura 2000 och förnybar energi och klimat eller stöd från stödtjänsten för strukturreformer.

3. NÄSTA STEG – MOT DE SLUTLIGA NATIONELLA PLANERNA

3.1. En pågående iterativ process

Analysen i detta meddelande och de landsspecifika rekommendationerna om utkasten till nationella energi- och klimatplaner som bygger på de landsspecifika arbetsdokumenten är de första milstolparna i den iterativa processen för upprättande av de nationella energi- och klimatplanerna.

Europeiska kommissionen och medlemsstaterna har arbetat hand i hand sedan 2015 med att upprätta och lämna in de första utkasten till nationella energi- och klimatplaner. Under de närmaste månaderna kommer kommissionen att fortsätta och intensifiera de tekniska diskussionerna med medlemsstaterna, bland annat via möten med den tekniska arbetsgruppen och bilaterala möten.

De energi- och klimatmål för 2030 som har fastställts är mycket ambitiösa och kräver konkreta ansträngningar i hela ekonomin. Utkasten till nationella energi- och klimatplaner utgör en gemensam och solid plattform som möjliggör jämförelser och diskussioner med civilsamhället, näringslivet, arbetsmarknadens parter och lokala myndigheter i hela unionen om våra gemensamma utmaningar och långsiktiga prioriteringar i fråga om energi och klimat. Tack vare att utkasten offentliggjordes i samband med inlämnandet har dessa diskussioner redan inletts på ett genomblickbart sätt. Denna samverkan bör bidra till att höja ambitionsnivån i de slutliga nationella energi- och klimatplanerna samt ge påtagliga exempel på projekt som ska genomföras och styrmedel som ska införas under de närmaste tio åren. Medlemsstaterna måste säkerställa att allmänheten på ett tidigt stadium har reella möjligheter att delta i

³¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2284 av den 14 december 2016 om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG, EUT L 344, 17.12.2016, s. 1–31. De nationella luftvårdsprogram som ska upprättas enligt artikel 6 är medlemsstaternas viktigaste styrningsåtgärd för att säkerställa att deras minskningsåtaganden till 2020 och 2030 uppfylls.

upprättandet av de slutliga planerna, vilka bör innehålla en sammanfattning av allmänhetens åsikter.

Parallellt med detta kommer kommissionen också att fortsätta att säkerställa att alla samhällsnivåer deltar på ett systematiskt sätt samtidigt som starkare synergieffekter mellan europeiska, nationella och lokala ansträngningar främjas genom de nationella energi- och klimatplanerna. Under det andra halvåret 2019 och därefter kommer Europeiska kommissionen att fortsätta att främja en inkluderande debatt om de nationella energi- och klimatplanerna.

3.2. Prioriteringar under det närmaste halvåret

De närmaste sex månaderna – fram till slutet av 2019 – kommer att bli avgörande för medlemsstaternas utveckling av solida, kraftfulla, fullständiga och tillförlitliga slutliga nationella energi- och klimatplaner. För att maximera effekterna av de kommande diskussionerna vill kommissionen koncentrera dem till sju huvudsakliga prioriteringar.

I sina rekommendationer till medlemsstaterna har kommissionen betonat vikten av resultat i fråga om energiunionens dimensioner i sig, men även när det gäller frågor av särskild vikt, i synnerhet investeringar, socialt rättvis omställning samt luftkvalitet.

När medlemsstaterna färdigställer de nationella energi- och klimatplanerna bör de ta hänsyn till följande prioriteringar vid sidan av de landsspecifika rekommendationerna.

3.2.1 Överbrygga alla ambitionsgap och skillnader mellan styrmedel

Det finns **fortfarande åtskilliga skillnader att överbrygga när de nationella energi- och klimatplanerna färdigställs**. När det gäller **bidragen på områdena energieffektivitet och förnybar energi** uppmanas en del medlemsstater att utnyttja sin nationella potential bättre medan andra måste bekräfta sina redan ambitiösa mål. När medlemsstaterna färdigställer sina nationella energi- och klimatplaner bör de tillsammans öka sina ansträngningar för att nå unionens energi- och klimatmål för 2030, eftersom det inte är tillräckligt att fortsätta med den befintliga politiken i samma skala för att nå dessa mål.

Många medlemsstater uppmanas också att ytterligare underbygga hur de avser att uppnå sina nationella mål och bidrag till målen på europeisk nivå **med mer konkreta ytterligare styrmedel och åtgärder**, i relevanta fall med finansieringskällor, och att vidareutveckla den analytiska grunden för sina nationella energi- och klimatplaner. De slutliga nationella energi- och klimatplanerna måste vara fullständiga och heltäckande, så att ansträngningarna och framstegen kan övervakas ordentligt och vid behov ses över. Kommissionen har tidigare offentliggjort en vägledning som kan användas för att fastställa mätbara, nåbara, realistiska och tidsrelaterade mål för alla fem dimensionerna³².

³² Under 2015 tog kommissionen fram ett arbetsdokument om övervakning av framstegen mot målen för energiunionen, som den del av det första paketet om tillståndet i energiunionen. Detta dokument innehåller en uppsättning viktiga indikatorer för att kvantifiera och mäta framstegen mot EU:s mål och målsättningar i fråga om energi och klimat. SWD(2015) 243 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1449767808781&uri=CELEX:52015SC0243>.

Om ambitionsnivån i de slutliga nationella energi- och klimatplanerna fortfarande är otillräcklig för det gemensamma uppnåendet av målen för energiunionen och i synnerhet 2030-målen om förnybar energi och energieffektivitet måste kommissionen överväga ytterligare åtgärder på EU-nivå för att säkerställa att de uppnås.

3.2.2 Gör alla berörda ministerier på nationell nivå delaktiga

Utkasten till **nationella energi- och klimatplaner ger medlemsstaterna en exempellös möjlighet att bättre utforska synergieffekter mellan politikområden och anta en strategi som verkligen omfattar hela den offentliga förvaltningen.**

Åtskilliga medlemsstater har redan utvecklat en ny institutionell organisation som möjliggör en bättre samordning mellan olika politikområden, men i andra medlemsstater krävs det mer arbete inför färdigställandet och genomförandet av de nationella energi- och klimatplanerna. Detta gäller särskilt synergieffekter och samarbete med finans- och ekonomiministerier. Energi- och klimatpolitikens beskrivna synergieffekter med områden som regionalpolitik, industripolitik, transportpolitik, digital politik, socialpolitik, jordbrukspolitik och miljöpolitik kan utforskas närmare. Detta inbegriper full överensstämmelse mellan frågorna om alternativa bränslen i de slutliga planerna och de nationella politiska ramar som varje medlemsstat ska lämna in senast i november 2019 enligt direktivet om infrastruktur för alternativa bränslen³³.

3.2.3 Använd samarbetet med angränsande medlemsstater på bästa sätt

Det fortlöpande **regionala samarbetet** bör föras upp på nästa nivå i syfte att underlätta marknadsintegration och kostnadseffektiva styrmedel och åtgärder. Vid sidan av sitt samarbete med de angränsande medlemsstaterna uppmanas medlemsstaterna också att sträva efter samarbete med de länder som ingår i energigemenskapen och med tredjeländer som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Regionalt samarbete – god praxis:

Nordic Energy Research samordnade i syfte att bidra till upprättandet av utkasten till nationella energi- och klimatplaner en scenariobaserad analys av energisystem som undersöker förändringar i de baltiska ländernas energisystem. Inom ramen för **Benelux cooperation framework** undertecknades en förklaring i samband med energirådets möte den 11 juni 2018 i syfte att förstärka samarbetet med att upprätta utkasten till nationella energi- och klimatplaner. I samband med energirådets möte den 4 mars 2019 undertecknade medlemmarna i **Pentalateral Energy Forum** en politisk förklaring i vilken de bekräftade sin avsikt att upprätthålla och utöka samarbetet med att ta fram och övervaka nationella energi- och klimatplaner, med särskild inriktning på frågor med hög gränsöverskridande relevans. Inom ramen för **North Seas Energy Cooperation** har flera medlemsstater åtagit sig att utforma samordnade inslag i sina nationella energi- och klimatplaner för att underlätta en kostnadseffektiv användning av havsbaserad förnybar energi, särskilt vindkraft. Kommissionen ser fram emot liknande samarbeten i andra

³³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/94/EU av den 22 oktober 2014 om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen, EUT L 307, 28.10.2014, s. 1.

havsområden, med tanke på att uppnåendet av en klimatneutral ekonomi till 2050 förutsätter att en betydande del av Europas elektricitet genereras till havs³⁴.

Mer generellt sett kommer det att bli svårt att nå målet att påskynda en global övergång på energi- och klimatområdet om inte Europeiska unionen tar ledningen. Samtidigt kommer unionens ansträngningar att ha liten inverkan på global nivå om inte tredjeländerna går samma väg. Mot denna bakgrund uppmanas medlemsstaterna att komplettera sina nationella energi- och klimatplaner med praktiska, potentiellt överförbara och skalbara styrmedel som kan spridas till länder utanför Europa som en del av unionens ansträngningar för att leda den globala övergången till ren energi. Om det anses lämpligt kan medlemsstaterna även samråda med tredjeländer som har uttryckt intresse för detta.

3.2.4 Använd de nationella energi- och klimatplanerna för att stödja näringslivet, konkurrenskraft och innovation

Det kommer att krävas en mängd olika reformer för att fullt utnyttja klimat- och energipolitikens tillväxtpotential. De nationella energi- och klimatplanerna måste **bidra till att identifiera och utveckla medlemsstaternas konkurrensfördelar** genom att innehålla de rätta reformerna och ge de korrekta signalerna och incitamenten till investeringar, bland annat genom att vidareutveckla beskattningen. De nationella energi- och klimatplanerna bör innehålla de nödvändiga målen samtidigt som de stöder nationella strukturella reformer och användningen av integrerade industriella strategier där konkurrenskraft, hållbarhet, investeringar, handelsinfrastruktur och innovation prioriteras. **Tydligare strategier när det gäller prioriteringar i fråga om forskning och innovation** kan också förstärka de långsiktiga europeiska prioriteringarna och samtidigt stödja EU:s export av spetsteknik.

De nationella energi- och klimatplanerna kan bli användbara **plattformar för att tillsammans med banksektorn ta fram nya program för finansiering av långsiktiga investeringar och stimulera till mobilisering av privata resurser eller stödja nya initiativ från näringslivsaktörer i olika sektorer och delar av värdekedjan** samt förstärka de som kommissionen lanserade 2017, till exempel de som rör batterier och plast (den europeiska batterialliansen och alliansen för cirkulär plast).

3.2.5 Locka investeringar och identifiera investeringsmöjligheter

En viktig del av genomförandet av de nationella energi- och klimatplanerna under de kommande åren kommer att vara att mobilisera nya investeringar och privat finansiering. Tydliga politiska mål och instrument kommer att vara avgörande för att identifiera de ytterligare investeringsbehovens omfattning och storlek, och därigenom göra det lättare att planera och mobilisera finansiering från olika källor. Därför bör medlemsstaterna under de närmaste månaderna klargöra instrumenten och förstärka analysen av de förutsedda investeringsbehoven, befintliga hinder och möjliga

³⁴ EU-direktivet om fysisk planering i kust- och havsområden, de pågående ansträngningarna på EU-nivå för att stimulera till innovation och förbättra tillgången till tillförlitliga uppgifter om haven samt riktade möjligheter inom InvestEU i fråga om den nödvändiga kabeldragningen och infrastrukturen vid hamnarna kommer att stödja denna övergång.

finansieringskällor, också med beaktande av synergieffekter med processen för den europeiska planeringsterminen.

En sådan detaljerad bedömning är viktig för att säkerställa att offentliga medel används på ett ändamålsenligt sätt och mer riktat, för att ge näringslivet mer information om den politiska inriktningen och för att locka till sig nya investeringar, med positiva återverkningar för sysselsättning och tillväxt. Europeiska kommissionens aktuella arbete med hållbar finansiering, som syftar till att styra om kapitalflödena från privata investerare till miljömässigt hållbara investeringar, kan bidra till att identifiera investeringsmöjligheter och mobilisera privat kapital.

Synergieffekter med **unionens befintliga och framtida politik och finansieringsinstrument** måste utnyttjas. Parallellt med detta kommer kommissionen att stödja medlemsstaternas arbete med att färdigställa och genomföra sina nationella energi- och klimatplaner genom att vidta ett antal underlättande åtgärder såsom har nämnts ovan.

3.2.6. Integrera den sociala dimensionen till fullo

Hanteringen av de sociala aspekterna kommer att vara mycket viktig för att övergången till ren energi ska bli framgångsrik. Medlemsstaterna uppmanas att grundligt ta itu med frågan om säkerställande av en **socialt rättvis övergång** i sina slutliga nationella energi- och klimatplaner.

Detta omfattar främst frågor som rör **sysselsättningen**, såsom utbildning, omskolning och kompetensutveckling, samt ett adekvat socialt skydd för människor som berörs av energiomvandlingen. Dimensionen **energifattigdom** måste också hanteras ordentligt, bland annat genom att bedöma antalet energifattiga hushåll och vid behov fastställa ett vägledande mål om minskning av energifattigdomen.

Slutligen bör de berörda medlemsstaterna ta hänsyn till hur övergången påverkar den befolkning som bor i **kol- eller koldioxidintensiva regioner** och skapa en koppling till befintliga, planerade eller nödvändiga åtgärder i detta avseende.

3.2.7 Ta med långsiktiga mål och en långsiktig vision i beräkningen

Parallellt med att medlemsstaterna färdigställer sina nationella energi- och klimatplaner ska de enligt styrningsförordningen utveckla sina nationella **strategier för långsiktiga minskningar av utsläppen av växthusgaser** med ett tidsperspektiv på minst 30 år. Över hälften av utkastet till nationella energi- och klimatplaner innehåller redan mål eller visioner för 2050, om än med olika detaljeringsnivå. Såväl de nationella energi- och klimatplanerna som de långsiktiga strategierna måste utvecklas så att de kompletterar varandra samtidigt som de bidrar till det pågående arbetet med att färdigställa den europeiska långsiktiga strategi som Europeiska unionen enligt Parisavtalet och FN:s ramkonvention om klimatförändringar ska lämna in 2020. Även om fokus ligger på horisonten 2030 bör horisonten 2050 finnas med i de nationella energi- och klimatplanerna, tillsammans med en diskussion om målens och målsättningarnas förenlighet med det långsiktiga målet att minska koldioxidutsläppen och de fortsatta ansträngningarna för att **bättre avgränsa långsiktiga mål** för alla de fem dimensionerna.

Under det andra halvåret 2019 bör berörda rådskonstellationer kunna slutföra sina pågående politiska diskussioner om den europeiska visionen om ett klimatneutralt Europa 2050, vilken bör återspeglas i de slutliga nationella energi- och klimatplanerna.

Över hälften av utkasterna till nationella energi- och klimatplaner innehåller mål eller visioner för 2050, om än med olika detaljeringsnivå. **Danmark, Spanien, Frankrike, Nederländerna, Portugal och Sverige** siktar på **klimatneutralitet** senast 2050. **Frankrike och Storbritannien** har fastställt **rättsligt bindande mål för 2050** i sin inhemska lagstiftning och använder koldioxidbudgetar som ett mekanism för att säkerställa överensstämmelse mellan mål på medellång och lång sikt. **Nederländerna, Portugal och Sverige har höjt sina nationella mål för utsläpp av växthusgaser 2030** för att skapa överensstämmelse med sina långsiktiga mål. Några andra medlemsstater som har mål för minskade koldioxidutsläpp till 2050 är **Tjeckien, Tyskland, Estland, Irland, Italien, Litauen, Ungern, Österrike och Finland**.

4. SLUTSATSER

För att fullgöra energiunionens åtaganden krävs det ett fortsatt nära samarbete mellan kommissionen, medlemsstaterna och alla delar av samhället, däribland intressenter, arbetsmarknadens parter och allmänheten. Det är en gemensam process där en viktig milstolpe är att medlemsstaterna i tid lämnar in sina slutliga integrerade nationella energi- och klimatplaner för perioden efter 2020.

För att säkerställa att de slutliga nationella energi- och klimatplaner som lämnas in i slutet av 2019 uppfyller alla krav och når upp till EU:s ambitiösa mål för 2030 uppmanar kommissionen rådet att inleda en diskussion om de viktigaste prioriteringarna i detta meddelande och kommissionens rekommendationer, i syfte att säkerställa att de slutliga nationella energi- och klimatplanerna har en tillräcklig ambitionsnivå för att nå särskilt målen för förnybar energi och energieffektivitet på EU-nivå. Kommissionen kommer att föra en nära dialog med Europaparlamentet och rådet om energiunionens framsteg i fråga om alla energi- och klimatpolitikens dimensioner.

Parallellt med detta kommer Europeiska kommissionen att stödja medlemsstaternas arbete med att färdigställa sina nationella energi- och klimatplaner till slutet av 2019, på basis av det utmärkta samarbete vi hittills har haft.

Solida och heltäckande nationella energi- och klimatplaner kommer att vara avgörande för uppnåendet och genomförandet av energiunionens mål och för unionens bidrag till Parisavtalet, samtidigt som de kommer att skapa förtroende hos investerarna och investeringssäkerhet.

Bortom våra gränser kommer de integrerade nationella energi- och klimatplanerna att vara ett uttryck för Europeiska unionens trovärdighet i fråga om internationell klimatpolitik och övergången till ren energi. De kommer också att bidra till de **långsiktiga målen om minskade koldioxidutsläpp** som sammanhänger med **Parisavtalet** och FN:s mål för hållbar utveckling. De kan bli en internationell god praxis

när det gäller att utforma en sund planering av energi- och klimatpolitiken på medellång sikt, och ett verktyg som främjar internationellt samarbete om dessa strävanden.

De slutliga nationella energi- och klimatplanerna kommer att vara en början, inte en slutpunkt. Fortsatt dialog, samarbete och översyner av ambitionsnivåerna kommer att vara viktiga faktorer hela vägen till 2030 och även därefter.